



MÜZİK ÖĞRETMENLERİNİN PROFİL ÖZELLİKLERİNİN İNCELENMESİ (MALATYA İLİ ÖRNEĞİ)

Zeynel ŞENTÜRK* Cemal YURGA** Onur ZAHAL***

Engin GÜRPINAR**** Fırat ALTUN*****

ÖZET

Bu araştırmada müzik öğretmenlerinin profil özelliklerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Çalışma, genel tarama modelinde oluşturulmuştur. Araştırmanın çalışma grubunu; 2014-2015 eğitim-öğretim yılında Malatya’da görev yapan müzik öğretmenleri (n=150) oluşturmuştur. Araştırmada veri toplama araçları; “Müzik Öğretmenleri Profil Özellikleri Formu” ve bu öğretmenlerin görev yaptıkları okulların belirlenmesi için kullanılan Malatya Milli Eğitim Müdürlüğü veri tabanıdır. Elde edilen veriler SPSS paket programına işlenmiş ve frekans ve yüzde analizleri grafikler aracılığı sunulmuştur. Araştırmanın sonuçlarına göre; Müzik öğretmenlerinin çoğunluğunun genel lise ve İnönü Üniversitesi mezunu olduğu bulunmuştur. Öğretmenlerin KPSS puanına göre dağılımına ilişkin sonuçlar incelendiğinde, çoğunluğu 55-65 aralığında puan alanlar oluşturmaktadır. Ortaokullarda görev yapan öğretmenlerin dağılımda en yoğun grup olduğu bulunmuştur. Müzik öğretmenlerinin ders saatine ilişkin dağılımlarına bakıldığında, en yoğun grubun 11-15 saat girenler olduğu tespit edilmekle beraber çoğunluğun 11-15 ve 16-20 saat derse giren öğretmenlerden oluştuğu sonucu ortaya çıkmıştır. Öğretmenlerin yarıya yakın bir bölümünün buldukları okulda 5-9 yıllık bir zaman dilimi boyunca çalıştıkları görülmüştür. Çalışma grubunun yarısına yakın bir kısmının ek iş yapmadığı görülmüştür. Müzik derslerinde, öğretmenlerin çoğunluğunun blokflüt ve klavye çalgılarını en çok kullandıkları tespit edilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Öğretmenlik, Müzik Öğretmenliği, Müzik Eğitimi, Profil, Bireysel Özellikler

INVESTIGATION OF MUSIC TEACHERS’ PROFILE PROPERTIES (SAMPLE OF MALATYA)

ABSTRACT

This research aims to determine profile properties of music teachers. The research has been done in general survey model. The study group consists of music teachers (n=150) working in Malatya in 2014-2015 academic year. The data collection tools used in the study are “Profile Properties of Music Teachers Form” and database of Directorate of National Education used for determining the teachers’ places of duty. The obtained data has been processed to SPSS packet programme and frequency and percentage analysis have been presented by using graphics. As a result of the research, it has been found that most of the music teachers graduated from general high schools and Inonu University. When the results about distribution of the teachers’ KPSS marks were examined, it was seen that they mostly had marks between 55 and 65. Teachers working in secondary schools have been agreed to be the most intensive group in the distribution. When the number of the course hours that music teachers had were viewed it was seen that the most intensive group was consisted of the ones that have 11-15 course hours a week. They mostly had 11-15 and 16-20 course hours. It was also found that nearly half of the teachers had been working in their current school for 5-9 years. Furthermore, nearly half of the teachers didn’t have an extra job. It has been identified that recorder and keyboard are the most common instruments teachers use in their lessons.

Key Words: Teaching Profession, Music teaching, Music Education, Profile, Individual Properties

* Öğretmen, Turgut Özal Özel Eğitim Mesleki Eğitim Merkezi, zeynenturk@hotmail.com

** Prof., İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi, cemal.yurga@inonu.edu.tr

*** Sorumlu yazar, Yrd. Doç. Dr., İnönü Üniversitesi Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi, onur.zahal@inonu.edu.tr

**** Yrd. Doç. Dr., İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi, engin.gurpinar@inonu.edu.tr

***** Arş. Gör., Hakkari Üniversitesi Eğitim Fakültesi, altunfirat@yahoo.co.uk



1.GİRİŞ

1.1.Öğretmenlik Mesleği

Toplumun ihtiyaçlarının ne olduğu ile ilgili bilgiye sahip ve kendi hazırbulunuşluluğunun farkında olan öğretmen; eğitim-öğretim faaliyetlerinin bizzat içerisinde bulunan, öğretmenlik mesleği için yeterli kriterlere sahip, eğitim öğretim faaliyetlerindeki yöntem ve teknikleri iyi bilen, kendi alanında uzman olan ve bu uzmanlığını mesleğine yansıtabilen bir kimliğe kavuşacaktır. Bu sayede öğrencileriyle ilgilenerek onlara kılavuzluk edebilecek, yansız ve demokrat olabilecek, gelişen teknoloji ve çağın gereklerine ayak uydurabilecek, daha iyi bireyler yetiştirme yolunda daha yeterli ve başarılı olacaktır. Bu süreçte öğretmen yetiştiren kurumlara büyük sorumluluk düşmektedir (Morgil, Seçkin&Yücel, 2004).

Öğretmen, okullardaki en stratejik parçalardan biridir. Öğretmenler mesleklerinin değer sistemine göre davranmalıdır (Bursalıoğlu, 1994). Bu değer sisteminin toplumun temel değerleri belirler Bu değerlerin oluşmasında velilerin, öğretmenlerin, yöneticilerin istek ve düşünceleri önemli etkiye sahiptir. İçinde bulunduğumuz çağda öğretmenlik mesleği eğitimle ilgili olan ekonomik, bilimsel vb. boyutları bulunan alanında uzmanlık gerektiren profesyonel bir uğraştır (Hacıoğlu&Alkan 1997).

1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanununun 43. Maddesinde; “Öğretmenlik mesleği, devletin eğitim, öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan özel bir ihtisas mesleği” olarak tanımlanmıştır. Buna bağlı olarak devletin öğretmenlerden beklentisi, “Öğretmenler bu görevlerini Türk Milli Eğitiminin hedeflerine ve ilkelerine uygun olarak yerine getirmekle yükümlüdür.” şeklinde özetlenmiştir. Eğitim-öğretim planlamalarındaki hatalar ve aksamalar ile eğitime yapılan farklı müdahaleler nedeniyle meydana gelen öğretmen ihtiyacını kapatmak için, öğretmenliğin tanımındaki nitelikleri tam olarak taşımayan kişilerin bu göreve atanması Türkiye’de de yaşanan bir problemdir. Bu tür uygulamalar öğretmenlik mesleğinin özel bir ihtisas mesleği olduğuna ilişkin yukarıda sözü edilen kanun maddesine de ters düşmektedir (Ergün ve diğerleri, 1999). Fakat Türkiye de izlenen bazı yanlış politikalar yüzünden Türkiye’deki farklı meslek dallarına öğretmenlik olma yolu açık olmuştur ve öğretmenlik mesleği kolay elde edilebilen ve herkesin yapabileceği bir meslek haline getirilmiştir. Öğretmenlik, üniversite mezunlarının kendi alanlarında iş bulamayanların umudu haline gelmiştir (Eskicumalı, 2002). Bu tür uygulamalar şüphesiz ki öğretmenlik mesleğinin toplumdaki değerini ve saygısını yitirmesine neden olmuştur.

Öğretmenlik mesleğinin en saygın olduğu yıllar 1970’li yıllar olarak bilinmektedir. 1970 den sonra, öğretmenlik mesleği toplumdaki hızlı sanayileşme ve toplumsal değişiklik nedeniyle saygınlığını yitirmeye başlamıştır.1980’li yıllarda yeni mesleklerin ortaya çıkması memurların gelir düzeylerinin düşmesine neden olmuş ve öğretmenlik mesleği eski statüsünü ve saygınlığını yitirmeye başlamıştır (Erden, 1999). 1982 yılında kanunda yapılan değişikliklerle öğretmen yetiştirme işi milli eğitim bakanlığından alınarak üniversitelere verilmiştir. Bu dönemde eğitim fakülteleri, nitelikli öğretmen yetiştirmede önemli katkılarda bulunmuştur. Fakat ülkenin ihtiyaçları doğrultusunda yenilenme politikası izlenmediği için 1990’ların sonuna doğru eğitim sistemiyle ilgili birçok sorun yaşanmıştır. 1990’lı yıllarda ülkenin ihtiyaçları göze alınmadan bölümler açılmıştır. Bunun sonucu olarak bazı bölümlerde



ülkenin eğitimi ihtiyacından fazla öğretmen yetiştirilmiş ve bazı alanlarda öğretmen fazlalığı olmuştur.

15657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile öğretmenler devlet memurluğu kapsamı içine alınarak, devlet memurluğunun gerektirdiği genel şartlara sahip olması hükme bağlanmış, 1739 sayılı Kanun ile de öğretmenliğin özel ihtisas mesleği olduğu kabul edilerek öğretmenlik mesleği için özel şartlar getirilmiştir. Bahsedilen kanunda 1983 yılına kadar öğretmenlik mesleği ile ilgili belirtilen nitelikler açıklanmamış ve bunun sonucu olarak o yıllarda eğitimin niteliğini düşürecek olan öğretmen alımları olduğu görülmektedir. Milli Eğitim Bakanlığı, 1985 yılına kadar formasyon belgesi şartı aramadan öğretmen alımlarını sürdürmüştür. Akyüz, 1978-80 yılları arasında birçok gencin öğretmenlik için yeterli olmayan bir eğitimle öğretmen olduklarını belirtmiş (1987). Kavcar da 1975'den sonra öğretmenlik mesleğine başlayanların formasyon eğitimi almasının gerekliliğine dikkat çekmiştir (2003).

Öğretmen alımlarıyla ilgili sınav ilk olarak 1985 yılında yapılmış, fakat bu sınavda öğretmen yetiştiren kurumlarla diğer kurum mezunları aynı şartlarla sınanmaya çalışılmıştır. Varış'a (1989) göre; formasyon almadan öğretmenlik mesleğine atanma konusunda MEB'in 30 yıl geriye gittiği görülmekte, atanan insanlar öğretmenlik mesleğini kısa ve yoğun bir kursla öğrenmektedir. 1989 yılında öğretmen adaylarına özgü bir sınav sistemi getirilmiştir. Bu sınavı kazananlar arasında formasyonu olmayanlar ayrı bir kursa alınmış fakat süreç içerisinde bu uygulama tam olarak yerine getirilememiştir (Dilaver, 1996).

Türkiye'de, öğretmen yetiştirmek amacıyla ilk olarak Darülmüallimin öğretmen okulu açılmıştır. Bu tarihe bakıldığında ülkemizde öğretmen yetiştirilmesinin 150 yıllık bir geçmişe sahip olduğu görülmektedir (Aydın, 1998:275). 1850 yılında, bu kuruma alınan öğrenciler yasal düzenleme ışığında sınavla alınmışlardır. Öğrenim süresi üç yıl olan bu okula girebilmek için Arapçayı anlayarak Türkçeye en iyi şekilde çevirebilmek ve kötü huylara sahip olmamak gibi özelliklere sahip olunması gerekmiştir. (Akyüz, 2001:162-165).

Bu dönemdeki uygulamalar, öğrencilerin kişilik özelliklerinin mesleğe ne derece uygun olduğunun değerlendirilmeye çalışılması faktörleri göz önünde alındığında, bugünkü emsal olabilecek öğeleri bulundurduğu söylenebilir. Darülmüalliminler, 1924 yılında Muallim Mektebi, 1935'te de, öğretmen okulu olmuştur. Cumhuriyetten günümüze kadar olan, öğretmen yetiştiren kurum ve yetiştirme şekilleri incelendiğinde, farklı şekillerde ve farklı kurumlar tarafından bu işin gerçekleştirildiği görülmektedir. 1973 yılında yürürlüğe giren 1739 sayılı kanuna kadar, Türkiye'de öğretmen yetiştirme işi köy enstitülerinde ve öğretmen okullarındaydı. Fakat yasanın onaylanmasından sonra öğretmen yetiştirme işi enstitülere bırakılmış ve öğretmen olmanın şartı yükseköğretimden geçmiştir (Başkan, 2001:21).

Bahsedilen kanun çerçevesinde, öğretmenlerin yükseköğretim kurumlarında yetiştirilmesine karar verildikten sonra iki yıllık enstitüler açılmıştır. Açılan bu enstitüler eğitim yüksekokulları adıyla 1982 yılında üniversitelere bağlanmıştır. Bu okulların öğrenim süresi 1989 yılında dört yıla yükseltilmiştir. (Başkan, 2001:24-25).

Cumhuriyet sonrasında öğretmen yetiştirmek için yapılan bütün çalışmalara rağmen öğretmen gereksinimini karşılamak için yeterli olunamamıştır. Zaman zaman açığa çıkan öğretmen açığını gidermek için farklı yöntemler kullanılmıştır. Bu yöntemlerden bazıları; vekil öğretmen, formasyon kursları, asker öğretmen, hızlandırılmış öğretmen eğitimleri,



farklı bölümlerden mezun olanların öğretmen olarak atanması gibi yollarla gerçekleştirilmiştir (Akyüz, 2001:352).

1989 yılında yapılan iki yıllık öğretmen yetiştirme sürecinin dört yıla çıkarılması sonucunda öğrenci mezun olamaması dolayısıyla öğretmen açığı ortaya çıkmıştır. Bu olay, MEB ve üniversiteler arasındaki iletişim kopukluğundan meydana gelmiş ve plansız ve rastgele bir uygulama olduğunu insanlara göstermiştir (Ayдын ve Başkan, 2005:192).

Öğretmen yetiştirme sürecinde 1997 yılına kadar nicelik ve nitelik bakımından yeterli öğretmenler yetiştirilememiştir. Bu nedenden dolayı 1982 yılında eğitim enstitülerinin yeniden yapılanma gerekliliği gündeme alınmıştır. Yükseköğretim kurulu eğitimci yetiştirmeye ilgili değişikliğin ve yeniliğin gerekli olduğunu düşünerek 1996 da bir çalışma başlatmıştır. 1996 yılında öğretmenlik sisteminde yenileşme kapsamlı projeye hizmet öncesi eğitimin amaçları genişletilmiştir. 1997 de 8 yıllık eğitime geçilmesiyle birlikte Milli Eğitim Bakanlığı ve YÖK beraber bir çalışma yapmış ve 1998-1999 yılından itibaren eğitim fakültelerinin yeniden şekillendirmiştir (YÖK, 1998).

Yayla (2006), Türkiye'deki müzik öğretmeni yetiştirme sürecine ilişkin yapısal dönüm noktalarını; (a) Musiki Muallim Mektebi'nin Kuruluşu, (b) 439 sayılı Orta Tedrisat Muallimleri kanunu, (c) Milli Musiki ve Temsil Akademisinin kurulması, (d) Gazi Orta Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsü, (e) Enstitülerde Müzik Şubesinin açılması, (f) Pedagojik Formasyon Programı, (g) Öğretmen Yetiştirmenin üniversitelere devri, (h) Milli Eğitimi Geliştirme Projesi olarak ifade etmiştir.

1998 yılında YÖK, eğitim fakültesi öğretmen yetiştirme lisans programlarının standardizasyonunu gerçekleştirmiş, müzik öğretmenliği lisans programları da bu bağlamda değişikliğe uğramıştır. Fakat 2006 yılında YÖK bu programların yeniden yapılanmasına karar vermiş ve müzik öğretmenliği lisans programı da bu karar dâhilinde değiştirilmiştir. Hâlihazırda müzik ve diğer öğretmenlik alanlarına ilişkin anabilim dallarında 2006 tarihli program uygulanmaktadır (YÖK, 1998; 2006).

1.2.Profil

Profil ile ilgili çalışmalar, araştırmanın evrenini oluşturan öğretmenlerin mevcut durumlarının farklı değişkenler açısından incelenmesini sağlar. Eğitimin diğer bütün alanlarında yer alan profil çalışmalarında, insanların demografik özellikleri, sosyo- ekonomik durumları ve bireylerin içinde buldukları kültürlenme düzeyleriyle ilgili önemli sonuçlar elde edilmiştir (Güzel, Özdöl & Oral, 2010; Zumwalt & Craig, 2005; Bozkurt, 1998; Cruickshank, 2001; Güncer, 2002; Kargı, 2002; Köymen, 1991; Scott-Kassner, 1999; Sözer, 1989).

Profil araştırmaları, incelenecek bireylerin temel özelliklerini belirlemek açısından son derece önemlidir. Son yıllarda öğretmen adaylarının nitelikleri ve profillerinin araştırılması ile ilgili çalışmaların sayısı hem yurt dışında (Coults&Lewin, 2002; Cruickshank, 2001; Scott-Kassner, 1999) hem de Türkiye'de (Genç, 2015; Erzincan, 2011; Abazaoğlu, Yıldırım & Yıldızhan, 2014; Bursal&Buldur, 2013; Sezer, Pınar&Yıldırım, 2010; Kılıçer, 2011; Ok ve Önkol; 2007; Telli, den Brok ve Çakıroğlu, 2008; Altunoğlu vd., 2006; Ceylan ve Berberoğlu, 2007; Doğan, 2004; Erkan vd., 2002; Eşme, Temel ve Kuru, 2003;



Gürbüz ve Sülün, 2004; Korkut ve Doğan, 2004; Seferoğlu, 2004; Şahin, 2004; Şenses, 2005) fazlaşmıştır. Bu durum öğretmenlerin profillerinin eğitim-öğretimdeki önemini bir kez daha ortaya çıkarmıştır.

2. YÖNTEM

2.1. Araştırma Modeli

Bu araştırma genel tarama modelinde oluşturulmuştur. Bu tarama modeli, “Çok sayıda elemandan oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varmak amacı ile evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup, örnek ya da örneklem üzerinde yapılan tarama düzenlemeleridir” şeklinde tanımlanabilir (Karasar, 2007). Araştırmada; müzik öğretmenlerinin profil özellikleri konusunda durum tespiti yapıldığından dolayı, çalışma betimsel nitelik taşımaktadır.

2.2. Çalışma Grubu

Araştırma çalışma grubu üzerinden yürütülecektir. Araştırmanın çalışma grubunu 2014-2015 eğitim-öğretim yılında Malatya ilinde yer alan 158 okulda (ortaokul, lise) görev yapan müzik öğretmenleri oluşturmaktadır (n=190). Malatya Milli Eğitim Müdürlüğü'nden alınan bilgiler ışığında Malatya'da toplam 158 ortaokul ve lise bulunmaktadır. Bu okullarda görev yapan öğretmenlerden 40 öğretmene; süre, ulaşım imkanları vb. bazı sınırlılıklardan dolayı ulaşılamamıştır. Bu nedenle, ulaşılabilen “150 müzik öğretmeni” üzerinden araştırma yürütülmüştür. Tablo 1'de öğretmenlerin cinsiyet, yaş ve medeni durum değişkenlerine göre dağılımları verilmiştir.

Tablo 1. Öğretmenlerin Cinsiyet, Yaş ve Medeni Durum Değişkenlerine Göre Dağılımları

		f	%
Cinsiyet	Erkek	68	45.3
	Kadın	82	54.7
Yaş	20-29	15	10.0
	30-39	79	52.7
	40 ve üstü	56	37.3
Medeni Durum	Evli	127	84.7
	Bekâr	23	15.3
	Toplam	150	100.0

Tablo 1'de görüldüğü üzere, çalışma grubunun %45,3'ünü erkek, %54,7'sini kadın öğretmenler oluşturmaktadır. 30-39 yaş grubunda olanlar %52,7, evli olanlar ise %84,7 ile dağılımda en yüksek oranlar ile yer almaktadır.

2.3. Verileri Toplama Teknikleri

Veri toplama sürecinin ilk aşamasında, Malatya Milli Eğitim Müdürlüğü'ne başvuru yapılmış ve gerekli izinler alınmıştır. Bu kurumdan Malatya'da görev yapan müzik öğretmeni



sayısı ve bu öğretmenlerin görev yaptıkları okullara ilişkin bilgiler alınmıştır. Daha sonra; Merkez, Arapgir, Arguvan, Battalgazi, Darende, Doğanşehir, Doğanyol, Hekimhan, Kale, Kuluncak, Pütürge, Yazıhan ve Yeşilyurt olmak üzere bütün ilçelerde yer alan 158 okula gidilerek müzik öğretmenleri ile görüşülmüş, "Müzik Öğretmenleri Profil Özellikleri Formu (MÖPÖF)" formu uygulanmıştır.

2.4. Veri Toplama Araçları

Araştırmada kullanılan veri toplama araçları; MÖPÖF ve bu öğretmenlerin görev yaptıkları okulların belirlenmesi için kullanılan Malatya Milli Eğitim Müdürlüğü veri tabanıdır.

2.4.1. MÖPÖF (Müzik Öğretmenleri Profil Özellikleri Formu)

Bu formun geliştirilmesi için ilk aşamada ilgili alanyazın tarandıktan ve gerekli kavramsal çerçeve okunduktan sonra 30 soruluk bir madde havuzu oluşturulmuştur. Müzik öğretmenlerinin profil özelliklerinin belirlenmesi amacı ile bu madde havuzu geliştirilirken, öğretmenler, idareciler ve öğretmen yetiştiren alan uzmanlarına danışılmıştır. En son aşamada öğretmen yetiştiren üç alan uzmanı tarafından yapılan değerlendirme sonrasında nihai form oluşturulmuştur (n=24). Bu formda; cinsiyet, yaş, medeni durum, mezun olunan lise türü, mezun olunan üniversite ve program, ana çalgı, KPSS puanı, görev yapılan okul türü ve okuldaki çalışma süresi, ders saati,

- Alan dışı derse girme durumu, ilde çalışma süresi, görev yapılan il sayısı
- İdarecilik tecrübesi, ek iş yapma durumu ve türü, aylık gelir düzeyi,
- Evin kira olma durumu, evde piyano olma durumu, çalgı sayısı
- En çok dinlenen müzik türü, derste en çok kullanılan çalgı türü,
- Akademik yayın olma durumu, ailede müzik öğretmeni olma durumu konularına yönelik sorular yer almaktadır.

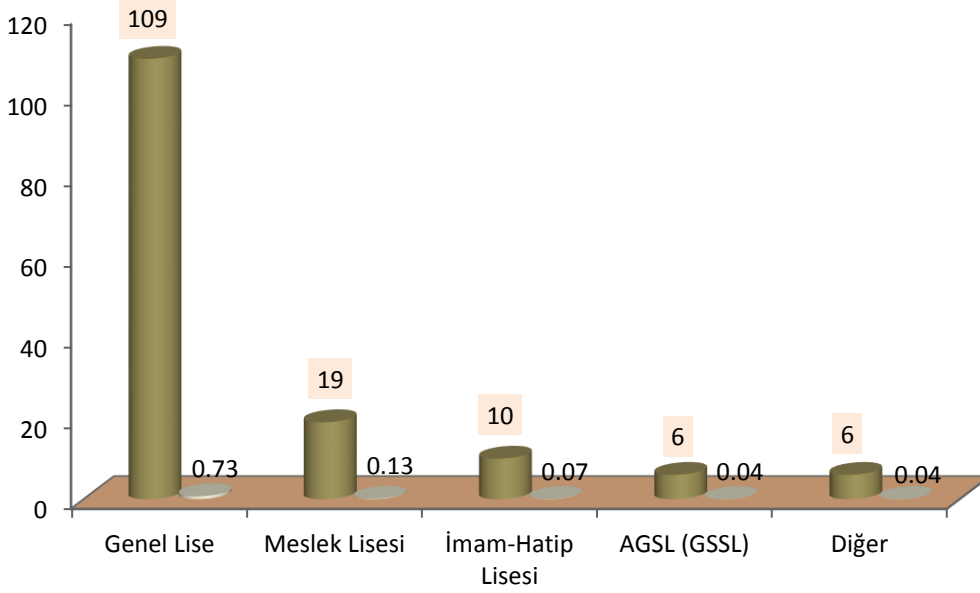
2.5. Verilerin Analizi

MÖPÖF'ten elde edilen veriler SPSS 21.0 paket programına işlenmiştir. Elde edilen veriler frekans (f) ve yüzde (%) değerleri tespit edilip, grafikler aracılığı ile görselleştirilerek verilmiştir.

3.BULGULAR

3.1. Öğretmenlerin Mezun Olunan Lise Türü Dağılımına İlişkin Bulgular

Müzik öğretmenlerinin mezun olduklarına lise türüne ilişkin dağılım görselleştirilerek Grafik 1'de verilmiştir.

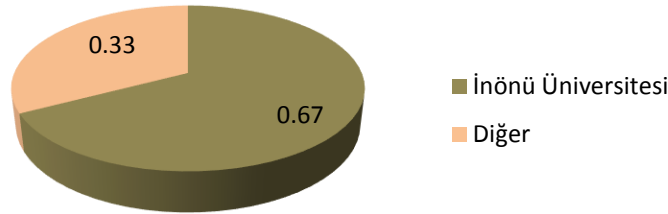


Grafik 1. Mezun Olunan Lise Türüne Göre Öğretmenlerin Dağılımı

Grafik 1'de görüldüğü üzere Malatya' da görev yapan müzik öğretmenlerinin %73'ünün genel lise mezunu olduğu ve en yüksek dağılımın bu grupta olduğu tespit edilmiştir. Meslek Lisesi, İmam-Hatip Lisesi, AGSL (GSSL) ve diğer liselerden mezun olanların düşük sayıda oldukları gözlemlenmektedir.

3.2. Öğretmenlerin Mezun Olunan Üniversite Durumlarının Dağılımına İlişkin Bulgular

Müzik öğretmenlerinin mezun olunan üniversiteye ilişkin dağılım görselleştirilerek Grafik 2'de verilmiştir.



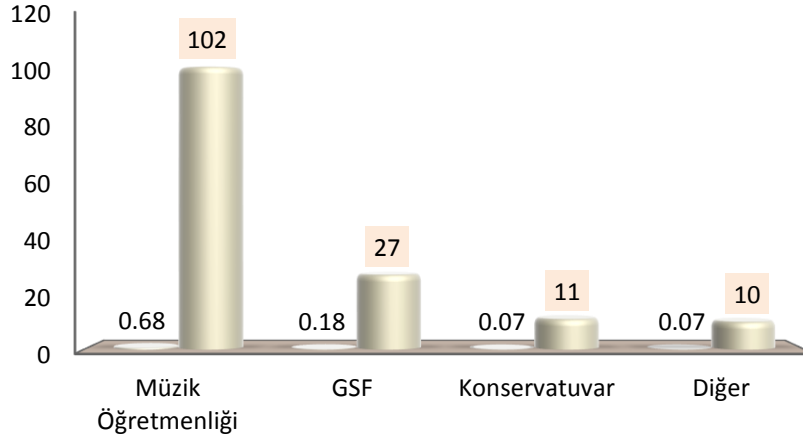
Grafik 2. Mezun Olunan Üniversiteye Göre Öğretmenlerin Dağılımı

Grafik 2 incelendiğinde, öğretmenlerin %67'sinin (n=101) İnönü Üniversitesi'nden, %33'ünün (n=49) ise diğer üniversitelerden mezun oldukları görülmektedir. Buradan hareketle öğretmenlerin memleketlerini ve mezun oldukları üniversitenin bulunduğu ili tercih ettikleri söylenebilir.



3.3. Öğretmenlerin Mezun Olunan Program Dağılımına İlişkin Bulgular

Müzik öğretmenlerinin mezun olunan program türüne ilişkin dağılım görselleştirilerek Grafik 3'te verilmiştir.

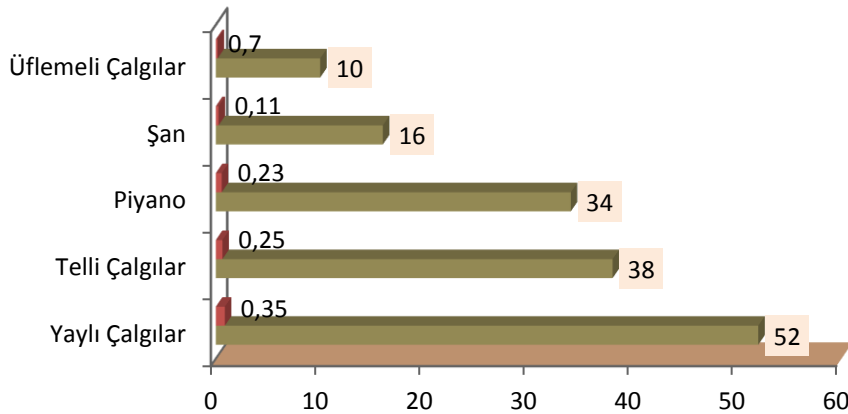


Grafik 3. Mezun Olunan Programa Göre Öğretmenlerin Dağılımı

Grafik 3'teki; müzik öğretmenlerinin hangi lisans programlarından mezun olduklarına ilişkin bulgular incelendiğinde; eğitim fakültelerinin müzik öğretmenliği programlarından mezun olanların %68 ile en yüksek orana sahip oldukları gözlemlenmektedir. Bunun yanı sıra güzel sanatlar fakültelerinin müzik alanı programlarından mezun olanların %18, konservatuvar ve diğer programlardan mezun olanların ise %7'lik oranlar ile dağılım içerisinde yer aldıkları tespit edilmiştir.

3.4. Öğretmenlerin Çalgı Alanı Dağılımına İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Müzik öğretmenlerinin çalgı alanına ilişkin dağılım görselleştirilerek Grafik 4'te verilmiştir.



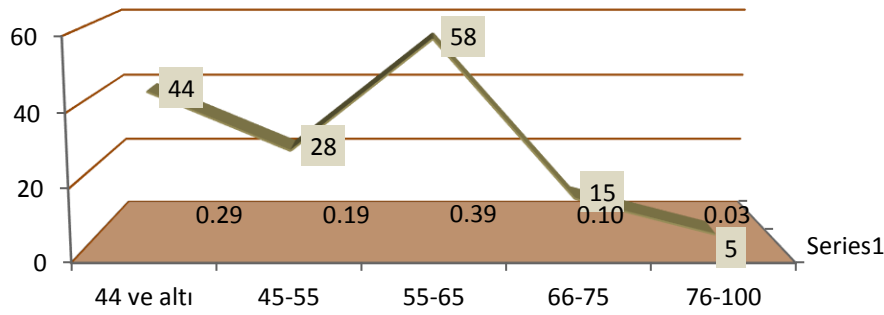
Grafik 4. Çalgı Alanına Göre Öğretmenlerin Dağılımı



Öğretmenlerin çalgı alanlarına ilişkin Grafik 4'teki dağılım incelendiğinde, ana çalgı dalı yaylı çalgılar grubunda olan öğretmenlerin %35 ile en yüksek dağılımı oluşturdukları gözlemlenmektedir. Telli Çalgılar grubunda yer alanların %25, piyano grubunda yer alanların ise %23 oranlarına sahip oldukları tespit edilmiştir. Şan ve üflemeli çalgılar grubunda yer alanların düşük sayıda oldukları görülmüştür.

3.5. Öğretmenlerin KPSS Puanına Göre Dağılımına İlişkin Bulgular

Müzik öğretmenlerinin KPSS puanına ilişkin dağılım görselleştirilerek Grafik 5'te verilmiştir.

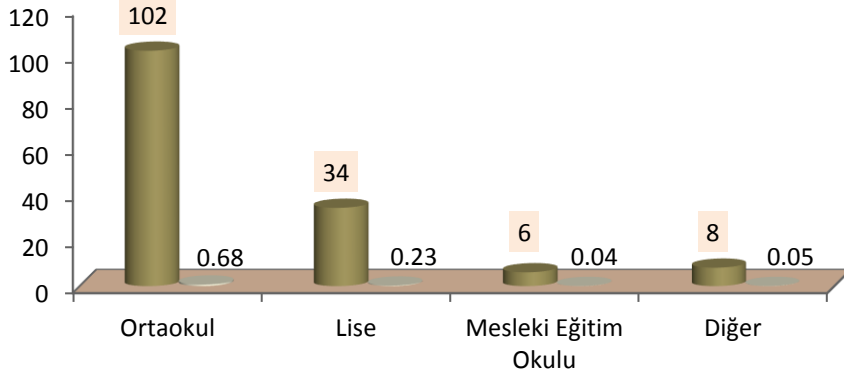


Grafik 5. KPSS Puanına Göre Öğretmenlerin Dağılımı

Grafik 5'teki öğretmenlerin KPSS puanlarına ilişkin dağılım düzeylerine bakıldığında, en yüksek dağılımın %39 ile 55-65 grubunda yer aldığı gözlemlenmektedir. 44 ve altı puan alanların %29 ile en yüksek ikinci dağılımı oluşturmaları düşündürücüdür. 65 ve üstü puan alanların %13'te kaldığı tespit edilmiştir.

3.6. Öğretmenlerin Çalıştığı Okul Türüne Göre Dağılımına İlişkin Bulgular

Müzik öğretmenlerinin çalıştığı okul türüne ilişkin dağılım görselleştirilerek Grafik 6'da verilmiştir.

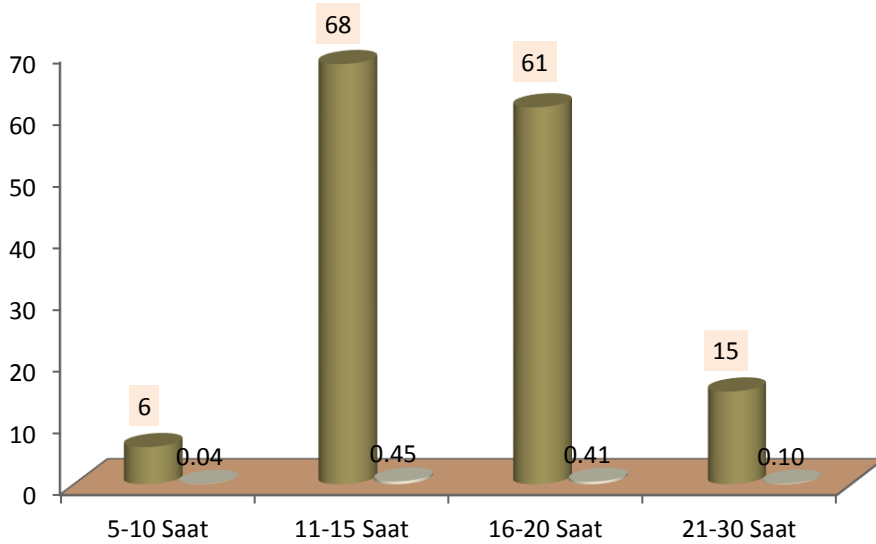


Grafik 5. Çalıştığı Okul Türüne Göre Öğretmenlerin Dağılımı

Grafik 6'daki bulgular incelendiğinde, öğretmenlerin çoğunluğunun %68 ile ortaokullarda görev yaptıkları gözlemlenmektedir. Liselerde görev yapan öğretmenlerin %23 oranı ile dağılımda yer aldıkları, mesleki eğitim okulu ve diğer okul türlerinde görev yapanların ise %9 oranında oldukları tespit edilmiştir.

3.7. Öğretmenlerin Ders Saatine Göre Dağılımına İlişkin Bulgular

Müzik öğretmenlerinin ders saatine ilişkin dağılım görselleştirilerek Grafik 7'de verilmiştir.



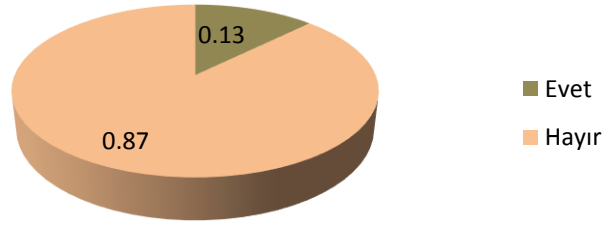
Grafik 6. Ders Saatine Göre Öğretmenlerin Dağılımı

Grafik 7'de görüldüğü üzere, öğretmenlerin %45'inin 11-15 saat, %41'inin ise 16-20 saat derse girdikleri görülmektedir. 21-30 saat derse girenlerin %10, 5-10 saat girenlerin ise %4 oranına sahip oldukları saptanmıştır.



3.8. Öğretmenlerin Müzik Dersi Dışındaki Derslere Girme Durumuna Göre Dağılımına İlişkin Bulgular

Müzik öğretmenlerinin alan dışı derse girme durumlarına ilişkin dağılım görselleştirilerek Grafik 8'de verilmiştir.

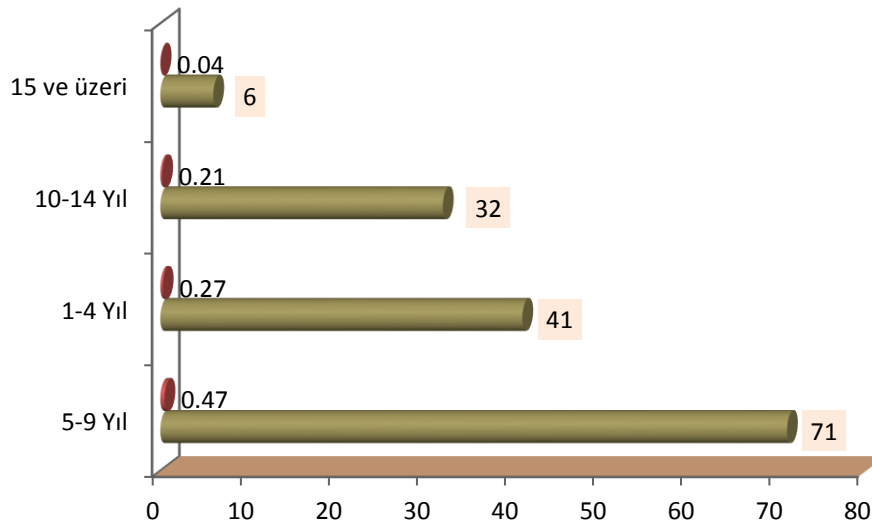


Grafik 7. Müzik Dersi Dışındaki Derslere Girme Durumuna Göre Öğretmenlerin Dağılımı

Grafik 8'e bakıldığında, öğretmen olmadığından veya başka sebepler ile müzik dersi dışındaki diğer alanlardaki derslere giren müzik öğretmenlerinin %13 ile oldukça düşük düzeyde kaldıkları gözlemlenmektedir.

3.9. Öğretmenlerin Bulunduğu Okuldaki Çalışma Süresine Göre Dağılımına İlişkin Bulgular

Müzik öğretmenlerinin bulunduğu okuldaki çalışma süresine ilişkin dağılım görselleştirilerek Grafik 9'da verilmiştir.



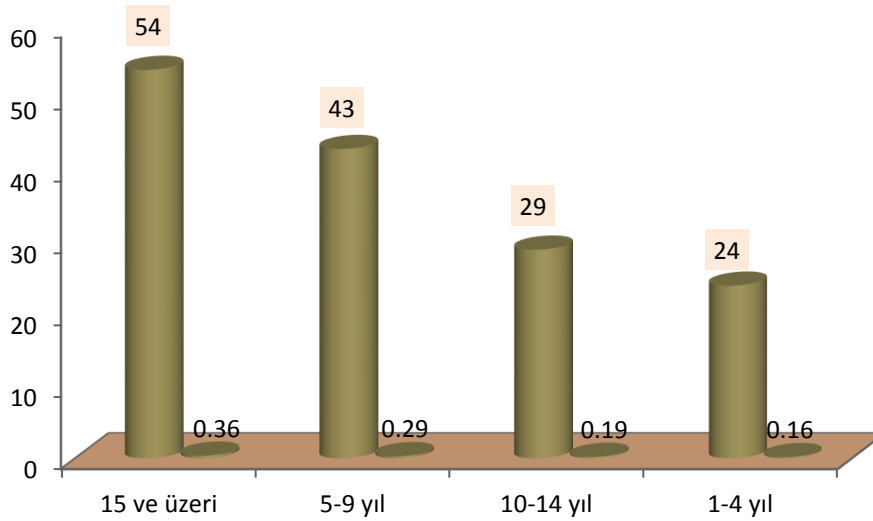
Grafik 8. Bulunduğu Okuldaki Çalışma Süresine Göre Öğretmenlerin Dağılımı



Grafik 9'daki bulgular incelendiğinde, araştırma verilerinin toplandığı süreç itibariyle, bulunduğu okulda 5-9 yıl görev yapanların %47 ile dağılımda en yüksek oran ile yer aldıkları saptanmıştır. 1-4 yıl grubunda yer alanlar %27, 10-14 grubunda yer alanlar ise %21 oranla dağılımda yer tutmuşlardır. 15 ve üzeri grubunda yer alanların %4 ile oldukça düşük oranda yer aldıkları tespit edilmiştir.

3.10. Öğretmenlerin Bulunduğu Şehirdeki Çalışma Süresine Göre Dağılımına İlişkin Bulgular

Müzik öğretmenlerinin bulunduğu şehirdeki çalışma süresine ilişkin dağılım görselleştirilerek Grafik 10'da verilmiştir.

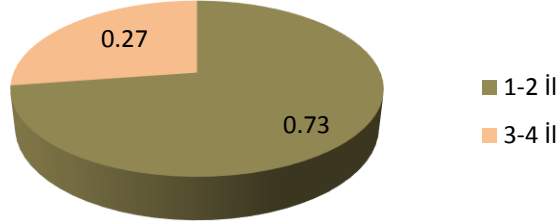


Grafik 9. Bulunduğu Şehirdeki Çalışma Süresine Göre Öğretmenlerin Dağılımı

Grafik 10'daki veriler incelendiğinde, diğer profil özelliklerine göre daha dengeli bir dağılım olduğu gözlemlenmektedir. 15 ve üzeri yıl süresince bulunduğu ilde görev yapanların 54 kişi ile en yüksek sayıda yer aldıkları tespit edilmiştir. 1-4 yıl grubunda yer alanların %16 ile en düşük oran ile dağılımda yer tuttukları belirlenmiştir.

3.11. Öğretmenlerin Görev Yapılan İl Sayısına Göre Dağılımına İlişkin Bulgular

Müzik öğretmenlerinin görev yapılan il sayısına ilişkin dağılım görselleştirilerek Grafik 11'de verilmiştir.

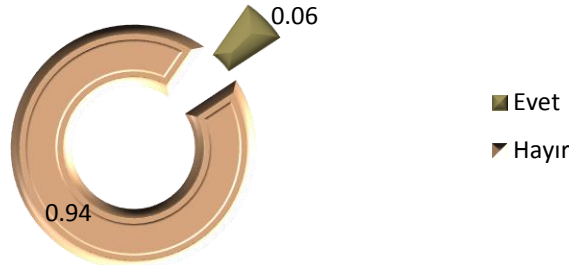


Grafik 10. Görev Yapılan İl Sayısına Göre Öğretmenlerin Dağılımı

Grafik 11'deki bulgular incelendiğinde; müzik öğretmenlerinin %73'ünün meslek hayatları boyunca en fazla 2 ilde görev yaptıkları saptanmıştır. 3-4 grubunda yer alanların %27 oranla dağılımda yer aldıkları görülmüştür.

3.12. Öğretmenlerin İdarecilik Tecrübesine Göre Dağılımına İlişkin Bulgular

Müzik öğretmenlerinin idarecilik tecrübesine ilişkin dağılım görselleştirilerek Grafik 12'de verilmiştir.

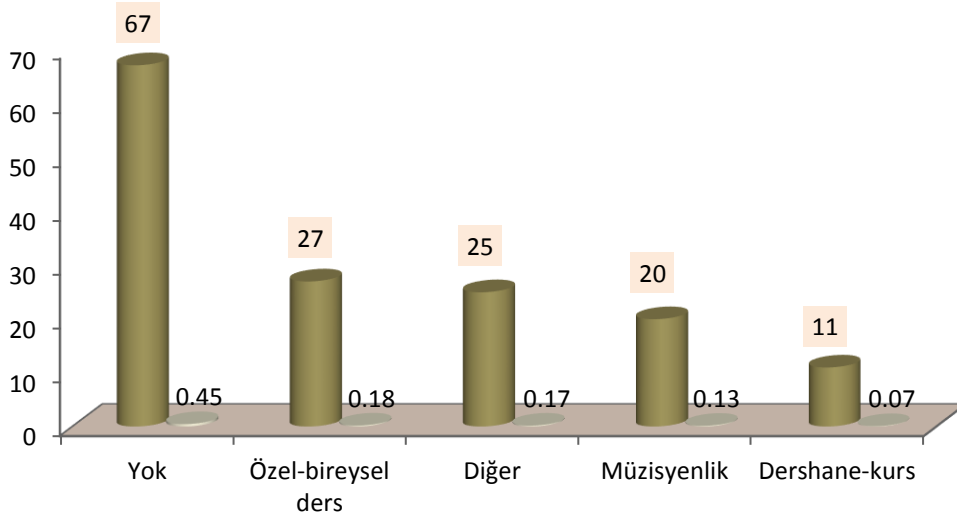


Grafik 11. İdarecilik Tecrübesine Göre Öğretmenlerin Dağılımı

Grafik 12'de görüldüğü üzere idarecilik yapan ya da daha önceden idarecilik yapmış müzik öğretmenlerinin %6 ile çok düşük düzeyde oldukları gözlemlenmektedir.

3.13. Öğretmenlerin Ek İş Yapma Durumuna Göre Dağılımına İlişkin Bulgular

Müzik öğretmenlerinin ek iş yapma durumuna ilişkin dağılım görselleştirilerek Grafik 13'te verilmiştir.

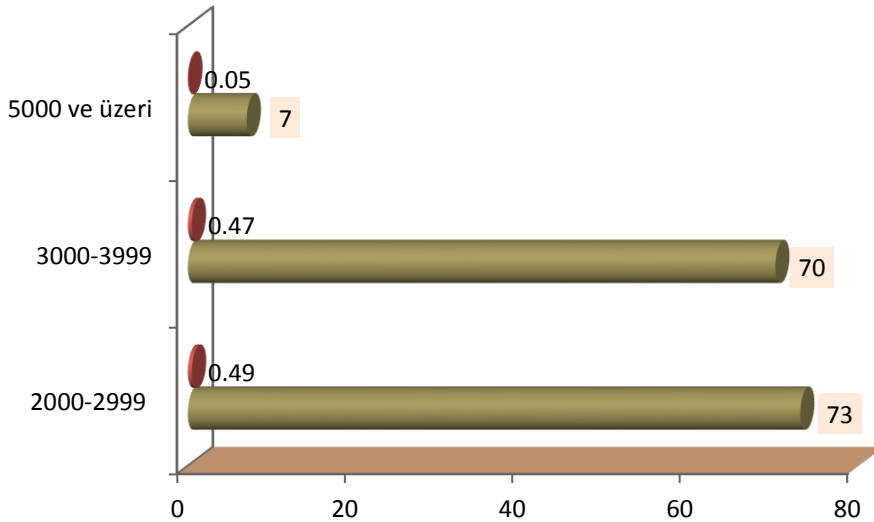


Grafik 12. Ek İş Yapma Durumuna Göre Öğretmenlerin Dağılımı

Grafik 13'e bakıldığında, devlet kurumlarında öğretmenlik yapma dışında başka ek işler yapan öğretmen sayısının %33 olduğu görülmektedir. Yapılan ek işler arasında dengeli bir dağılım olmakla beraber özel-bireysel ders verenlerin %18 ile en yüksek oranda oldukları tespit edilmiştir. Fakat genel dağılım göz önüne alındığında, en yüksek orandaki grubun %45 ile ek iş yapmayan müzik öğretmenleri olduğu ortaya çıkmıştır.

3.14. Öğretmenlerin Aylık Gelir Düzeyine (Bireysel) Göre Dağılımına İlişkin Bulgular

Müzik öğretmenlerinin aylık gelir düzeyine ilişkin dağılım görselleştirilerek Grafik 14'te verilmiştir.



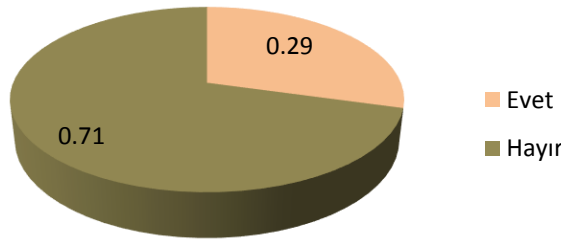
Grafik 13. Aylık Gelir Düzeyine Göre Öğretmenlerin Dağılımı



Öğretmenlerin %90'ın üzerindeki çoğunluğunun aylık gelir düzeyinin 2000-4000 TL arasında olduğu gözlemlenmektedir. 5000 ve üzeri gelir düzeyine sahip olanların %5 oranı ile dağılımda çok düşük düzeyde kaldıkları tespit edilmiştir.

3.15. Öğretmenlerin Evin Kira Olma Durumuna Göre Dağılımına İlişkin Bulgular

Müzik öğretmenlerinin evin kira olma durumuna ilişkin dağılım görselleştirilerek Grafik 15'te verilmiştir.

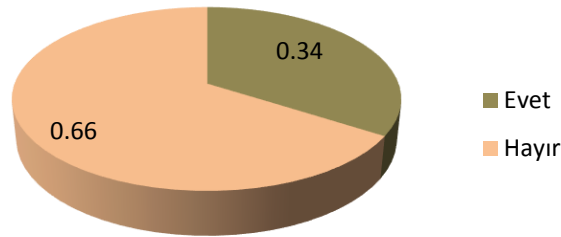


Grafik 14. Evin Kira Olma Durumuna Göre Öğretmenlerin Dağılımı

Grafik 15 incelendiğinde, öğretmenlerin %70'inin kiracı olmadıkları, ev sahibi oldukları görülmektedir.

3.16. Öğretmenlerin Evde Piyano Olma Durumuna Göre Dağılımına İlişkin Bulgular

Müzik öğretmenlerinin evde piyano olma durumuna ilişkin dağılım görselleştirilerek Grafik 16'da verilmiştir.



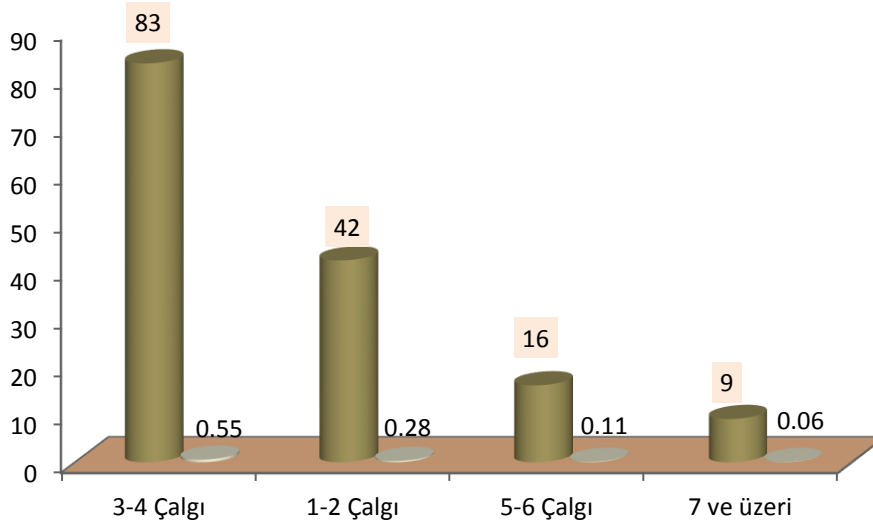
Grafik 15. Evde Piyano Olma Durumuna Göre Öğretmenlerin Dağılımı

Öğretmenlerin %66'sının evinde piyano bulunmadığı tespit edilmiştir.



3.17. Öğretmenlerin Sahip Oldukları Çalgı Sayısına Göre Dağılımına İlişkin Bulgular

Müzik öğretmenlerinin çalgı sayısına ilişkin dağılım görselleştirilerek Grafik 17'de verilmiştir.

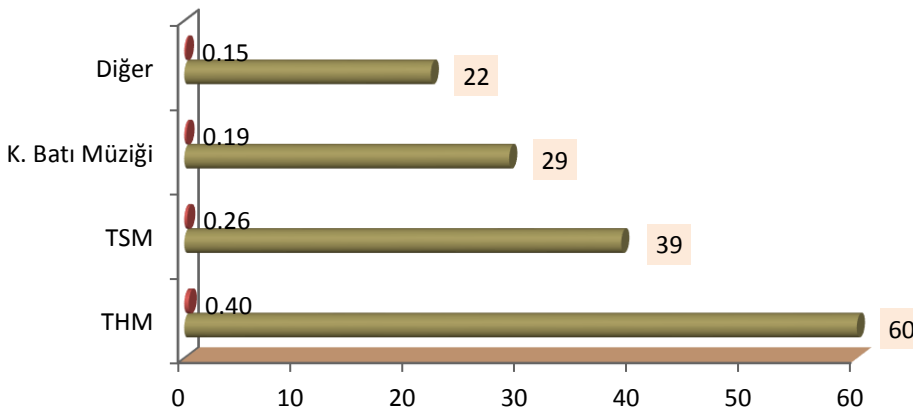


Grafik 16. Çalgı Sayısına Göre Öğretmenlerin Dağılımı

Grafik 17'de görüldüğü üzere, müzik öğretmenlerinin %55'inin 3-4 çalgıya sahip oldukları, 1-2 grubunda yer alanların ise %28 ile dağılımda yer tuttıkları tespit edilmiştir.

3.18. Öğretmenlerin En Çok Dinlenen Müzik Türüne Göre Dağılımına İlişkin Bulgular

Müzik öğretmenlerinin en çok dinlenen müzik türüne ilişkin dağılım görselleştirilerek Grafik 18'de verilmiştir.



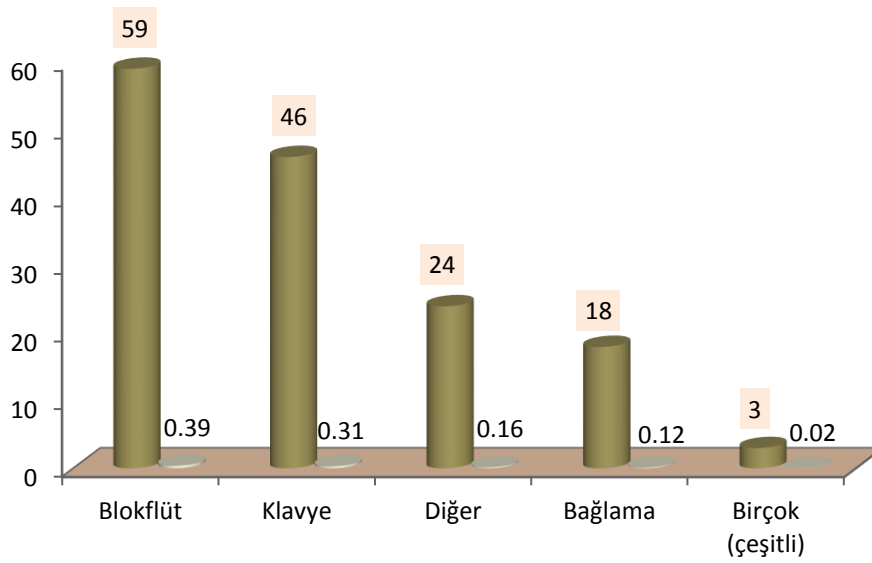
Grafik 17. En Çok Dinlenen Müzik Türüne Göre Öğretmenlerin Dağılımı



Grafik 18 incelendiğinde, müzik öğretmenlerinin %40'ının en çok THM türünü dinledikleri saptanmıştır. TSM'yi en çok dinleyenlerin, %26 oran ile dağılım içerisinde ikinci sırada yer aldıkları gözlemlenmektedir. Buradan hareketle öğretmenlerin %66'sının Türk müziğini en çok dinledikleri görülmüştür.

3.19. Öğretmenlerin Müzik Dersinde Kullandıkları Çalgı Türüne Göre Dağılımına İlişkin Bulgular

Müzik öğretmenlerinin derste kullanılan çalgı türüne ilişkin dağılım görselleştirilerek Grafik 19'da verilmiştir.

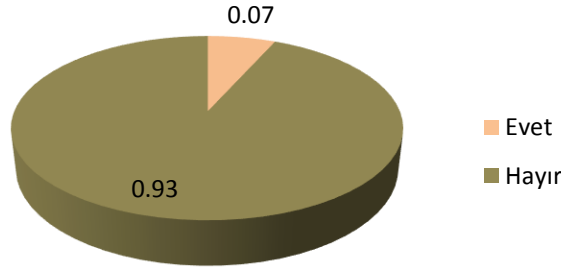


Grafik 18. Müzik Dersinde Kullandıkları Çalgı Türüne Göre Öğretmenlerin Dağılımı

Grafik 19'da görüldüğü üzere, müzik öğretmenlerinin derslerinde %70 ile en çok blokflüt ve klavye çalgılarını kullandıkları tespit edilmiştir. Diğer çalgı türlerinin düşük düzeyde kaldıkları gözlemlenmektedir.

3.20. Öğretmenlerin Akademik Yayın Olma Durumuna Türüne Göre Dağılımına İlişkin Bulgular

Müzik öğretmenlerinin akademik yayın durumuna ilişkin dağılım görselleştirilerek Grafik 20'de verilmiştir.

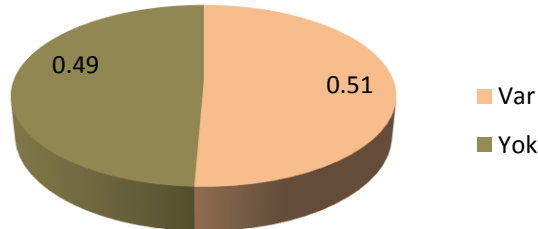


Grafik 19. Akademik Yayını Olma Durumuna Göre Öğretmenlerin Dağılımı

Grafik 20 incelendiğinde, müzik öğretmenlerinin %93'ünün akademik çalışmalar yapmadıkları görülmüştür.

3.21. Öğretmenlerin Ailesinde Müzik Öğretmeni Olma Durumuna Türüne Göre Dağılımına İlişkin Bulgular

Müzik öğretmenlerinin ailesinde müzik öğretmeni olma durumuna ilişkin dağılım görselleştirilerek Grafik 21'de verilmiştir.



Grafik 20. Ailesinde Müzik Öğretmeni Olma Durumuna Göre Öğretmenlerin Dağılımı

Grafik 21'e bakıldığında dengeli bir dağılımın olduğu, ailesinde müzik öğretmeni olanlar ve olmayanların birbirlerine yakın oldukları gözlemlenmektedir.

SONUÇ VE TARTIŞMA

Müzik öğretmenlerinin çoğunluğunun genel lise ve İnönü Üniversitesi mezunu olduğu bulunmuştur. Öğretmenlerin mezun olunan program değişkenine göre dağılımlarında Müzik Öğretmenliği programından mezun olanlar çoğunluğu teşkil etmektedir. Bu bilgiler ışığında; Malatya'da görev yapan öğretmenlerin çoğunun eski dönem mezunlarından olduğu anlaşılmaktadır; çünkü 2000'lerden önce Türkiye'nin birçok yerinde Anadolu güzel Sanatlar Lisesi yoktu. Bu bakımdan Müzik Öğretmenliği Programlarında okuyan kişilerin çoğunun genel lise mezunu olması tabii bir durumdur. İnönü Üniversitesi'nin bulunduğu şehir olan



Malatya’da ise Güzel Sanatlar Lisesi ilk mezunlarını 2005 yılında vermiştir. Bu bakımdan, Malatya’da genel lise mezunu müzik öğretmeni sayısı oldukça fazladır. Görev yapan Müzik Öğretmenlerinin, daha çok Müzik Öğretmenliği programından mezun olanlardan oluşması ise, o tarihlerde Güzel Sanatlar Fakültesi, Konservatuvar gibi bölümlerin sayı azlığı ve Pedagojik Formasyon eğitiminin günümüzde olduğu kadar, Devletin bu işlerden sorumlu birimlerince desteklenmemesi olduğu düşünülmektedir.

Çalgı alanına ilişkin dağılımda yaylı çalgılar en yüksek orana sahiptir. Bu grubu çalgı alanı telli çalgılar ve piyano olan öğretmenlerin izlediği görülmüştür. Şan ve üflemeli çalgılar alanındaki müzik öğretmenlerinin düşük sayıda olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu bilgilere göre; Malatya’nın Müzik Öğretmenliği Programının uzun yıllar 80 kişilik bir kontenjanla eğitim öğretime devam etmesi; okuyan öğrencilerin önemli bir bölümünün Malatyalı olması ve İnönü Üniversitesi’nin Müzik Öğretmenliği akademik kadrosunu, ağırlıklı olarak yaylı çalgı öğretim elemanlarının oluşturmasından dolayı, Malatya’da görev alan Müzik Öğretmenlerinin Anadal çalgılarının büyük kısmını, yaylı çalgıların oluşturduğu tespit edilmiştir.

Öğretmenlerin KPSS puanına göre dağılımına ilişkin sonuçlar incelendiğinde, çoğunluğu 55-65 aralığında puan alanlar oluşturmaktadır. 44 ve altı puan alan öğretmenlerin ikinci büyük grup olduğu, 66 ve üstü puan alanların çok düşük sayıda oldukları sonucu ortaya çıkmıştır. Bu durum oldukça dikkat çekicidir. Buradan hareketle; Müzik Öğretmenliği Yetenek sınavlarına müracaat için istenilen üniversite giriş sınav puanlarının (ÖSS, YGS) düşük seviyede tutulması, (120,140,160,180) özellikle kültür derslerinde yetersiz öğrencilerin Müzik Öğretmenliği bölümlerine alımının önünü açmıştır. Bu sebeple, mezun olan öğrenciler KPSS’ye yeterli bilgi donanım ve altyapıdan yoksun girmektedir. Böyle olunca da KPSS puan ortalamaları düşük seviyelerde kalmaktadır.

Ortaokullarda görev yapan öğretmenlerin dağılımda en yoğun grup olduğu bulunmuştur. Liselerde görev yapan öğretmenlerin bu grubu izlediği ve mesleki eğitim vb. diğer okul türlerinde görev yapanların düşük oranda oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Müzik Öğretmenliğinin, liselerde seçmeli, meslek liselerinde ise seçmeli ders sıralamasının sonlarında düşünülmesi ve bu tür okullarda norm olarak dahi gösterilmemesi bu durumun sebepleri olarak gösterilebilir.

Müzik öğretmenlerinin ders saatine ilişkin dağılımlarına bakıldığında, en yoğun grubun 11-15 saat girenler olduğu tespit edilmekle beraber çoğunluğun 11-15 ve 16-20 saat derse giren öğretmenlerden oluştuğu sonucu ortaya çıkmıştır. Alan dersi yani diğer bir anlatımla müzik dersi dışında herhangi bir derse giren müzik öğretmenlerinin sayısının oldukça düşük olduğu bulunmuştur. Müzik dersinin haftada sadece bir saat olması, müzik öğretmenlerinin maaş karşılığı olan 15 saati doldurmakta bile güçlük çektiklerine ve dolayısıyla birden fazla okulda çalışmak zorunda kalmalarına sebep olmaktadır.

Öğretmenlerin yarıya yakın bir bölümünün buldukları okulda 5-9 yıllık bir zaman dilimi boyunca çalıştıkları görülmüştür. Sırasıyla bu grubu; 1-4 yıl ve 10-14 yıl arası bir süre boyunca çalışanlar izlemektedir. 15 ve üzeri grubunda yer alanların yok denecek kadar az oldukları ortaya çıkmıştır. Fakat bu sonucun yanı sıra öğretmenlerin bulunduğu ildeki çalışma sürelerine ilişkin sonuçlar incelendiğinde 15 ve üzeri bir süredir aynı ilde, Malatya’da görev



yapanların çoğunlukta olduğu ortaya çıkmıştır. Malatya'nın sosyo–ekonomik şartlarının özellikle çevresindeki doğu ve güneydoğu illerine göre iyi olması, birkaç yıl öncesine kadar Malatya'nın tamamının mecburi hizmet bölgesi sayılmasının, bu şehirdeki çalışma süresinin uzun tutulmasında etkili olduğu düşünülmektedir.

Öğretmenlerin görev yaptıkları il sayısına ilişkin sonuçlara bakıldığında, çoğunluğun bir ya da iki ilde görev yaptıkları bulunmuştur. Müzik öğretmenlerinin neredeyse tamamına yakınının idarecilik tecrübesi olmadığı sonucu ortaya çıkmıştır. Bu sonuçlara göre; ilk atamaların daha çok Doğu Anadolu'nun doğusu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerine yapıldığı göz önüne alındığında, ikinci çalışma yeri olarak, daha çok “memleket” olgusu sebebiyle Malatya'nın tercih edildiği; idarecilik görevlerinin ise, daha çok Sınıf Öğretmenliği, Matematik, Türkçe, Fen Bilgisi gibi mihver ders öğretmenlerine verilmesinin etkili olduğu düşünülmektedir.

Çalışma grubunun yarısına yakın bir kısmının ek iş yapmadığı görülmüştür. Ek iş yapan diğer grup içerisinde dengeli bir dağılım olmakla beraber yoğunluğun özel-bireysel ders verenler ile müzisyenlik ve dersane-kurs öğretmenliği dışında diğer bir anlatımla müzik dışındaki işlerle uğraşanlarda olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenlerin neredeyse tamamına yakın bir kısmının 2000-4000 TL arasında bir geliri olduğu, 2000-2999, 3000-3999 gruplarının birbirlerine yakın bir dağılım gösterdiği bulunmuştur. Fakat burada gözden kaçırılmaması gereken nokta bu gelir düzeyi sadece öğretmenin kendisine aittir. Öğretmenlerin büyük bir kısmının evli olduğu düşünüldüğünde ortaya çıkan bu tablonun değişeceği düşünülmektedir.

Müzik öğretmenlerinin evin kira olma durumu ve evde piyano olma durumu değişkenlerine göre dağılımlara bakıldığında ise öğretmenlerin önemli bir kısmının ev sahibi olduğu fakat müzik öğretiminin temel çalgılarından biri olan piyanoya sahip olmadıkları sonucu ortaya çıkmıştır. Fakat öğretmenlerin yarısının 3-4 çalgıya, dörtte birinden biraz fazlasının ise 1-2 çalgıya sahip oldukları bulunmuştur. Bu durum öğretmenlerin yaşam tarzları, hayata yaklaşımları, öncelikleri araştırılarak tespit edilmesi gereken bir olgu olarak ortaya çıkmıştır.

Öğretmenlerin en çok dinledikleri müzik türünün THM olduğu, ikinci büyük grubun ise TSM dinleyenler olarak ortaya çıktığı bulunmuştur. Klasik Batı Müziği ve diğer müzik türlerini dinleyenler %20'lik dilimin altında kalmışlardır. Bu bulgulardan hareketle müzik öğretmenlerinin önemli bir bölümünün müzik dinleme tercihlerinin Türk Müziği üzerinde yoğunlaştığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, Klasik Batı Müziği eğitimi alan müzik öğretmenlerinin, bu müziği içselleştiremediği ve günlük hayatta dinlenilebilir bir tür olarak görmediği kanaatine varılabilir.

Müzik derslerinde, öğretmenlerin çoğunluğunun blokflüt ve klavye çalgılarını en çok kullandıkları tespit edilmiştir. Blokflüt tercihinde bulunanların çoğunlukta oldukları görülmüştür. Bu durum dikkat çekici ve irdelenmesi gereken bir konudur. Çağın gerektirdiği entegrasyon, öğretim materyallerindeki gelişim ve çeşitliliği zorunlu kılmaktadır. Bu açıdan teknik ve müzikalite açısından kapasitesi oldukça sınırlı olan blokflütün en çok tercih edilen çalgı olmasının nedenleri araştırılmalıdır. Bu durumun öğrenci yeterliliği, ders saati, maddi imkanlar, öğretmen yeterliliği vb. değişkenlerin hangisi veya hangilerinden dolayı ortaya



çıktığı tartışılmalıdır. Ayrıca en çok dinlenen müzik türü THM iken müzik dersinde en çok bağlamayı kullananların çok düşük seviyede kalması manidardır.

Müzik öğretmenlerinin neredeyse tamamına yakınının akademik çalışmalarda bulunmadığı sonucuna varılmıştır. Öğretmenlerin ailesinde müzik öğretmeni olma değişkenine göre dağılımlarından ulaşılan sonuç ise dengeli bir dağılımın gerçekleştiği, öğretmenlerin yarısının ailesinde müzik öğretmeni olduğudur. Müzik öğretmenlerinin kariyer planlama, meslek seçimi sürecinde bu durumun etkili olduğu düşünülebilir. Bu dikkat çekici sonucu değerlendirdiğimizde; özellikle Milli Eğitim Bakanlığı'nın yüksek lisans ve doktora eğitimi yapmak isteyen müzik öğretmenlerimizin il dışı atama şartlarını iyileştirmeye ve kolaylaştırmaya yönelik çalışmalar yapmasının gerekli olduğu, bununla birlikte, Müzik öğretmenlerimiz de bu yüksek lisans ve doktora eğitimi hususunda daha istekli ve cesur olmaları gerektiği düşünülmektedir.

Müzik öğretmenlerinin profil özellikleri bu alanda yapılmış ilk çalışma olması ile önem taşımaktadır. Yukarıda değinilen bulgular ışığında müzik öğretmenlerinin mesleki ve toplumsal yaşam zorunlulukları ikilemi arasında kaldığı söylenebilir. Özellikle sosyo-ekonomik (sahiplik, gelir düzeyi) değişkenler düzleminde bakıldığında Müzik öğretmenlerinin çalgı yerine mülk sahibi olmaları, tercih edilebilirlik konusundaki çekinceleri ve akademik devamlılık konusundaki isteksizliklerini sosyal yapı ve bunun paralel etkileyicisi olarak ekonomik çekincelerin etkilediği düşünülmektedir. İlgili literatür taramalarında sadece müzik öğretmenlerinin sosyo-ekonomik ve bireysel profil özelliklerini araştıran herhangi bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Abazaoglu, Yıldırım & Yıldızhan (2014), Milli Eğitim Bakanlığı'nda (MEB) görev yapan öğretmenlerin profillerinin çıkartılmasını amaçlamışlardır. Cinsiyet, yönetim kademesi, yaş ve mezun olunan fakülte gibi değişkenler ekseninde bütün Türkiye'de görev yapan öğretmenlerin profil özellikleri belirlenmiştir. İlgili çalışmada tüm Türkiye'de görev yapan öğretmenlerin cinsiyet çoğunluğunun bayan olduğu, akademik devamlılık konusunda karşılaştırılabilir ülkelere nazaran yetersiz olduğu belirlenmiştir. Bu açıdan ulaşılan veriler bu çalışma ile paralellik göstermektedir.

ÖNERİLER

- Öğretmenlerimizin KPSS puanlarına baktığımızda büyük çoğunluğunun 45-65 bandı ve 44 puanın altında olduğu görülmektedir. Bu durum, öğretmenlerimizin kültür dersleri ve eğitim derslerinde yeterli bir donanıma sahip olmadıklarını işaret etmektedir. Bu bakımdan, kültür ve eğitim derslerinin yeterince kavratılabileceği bir eğitim ortamının sağlanması gerekmekte ve bu derslerin de müzik dersleri kadar önemli olduğu vurgulanmalıdır.
- Müzik öğretmenlerinin çoğunun ortaokul ve lisede görev yaptığı ve meslek liselerinde ise yok denecek kadar az müzik öğretmenin görev yaptığı sonucuna ulaştırmıştır. Bu bilgiler ışığında; Milli Eğitim Müdürlüklerinin Mesleki Okullara Müzik Öğretmeni norm kadroları tahsis etmeleri gerekmektedir.
- Müzik öğretmenlerinin girdikleri haftalık ders saatlerine baktığımızda genel olarak sadece maaş karşılığını doldurabildikleri görülmüştür. Bu problem; öğretmenlerimizin ya ek ders alamamalarına ya da birkaç okulda birden derslere girmeye mecbur bırakılmalarına sebep



olmaktadır. Bu durumun ortadan kalkması için ya müzik dersinin haftada iki saate çıkarılması ya da seçmeli derslerin müzik ağırlıklı olarak tercih edilmesi sağlanmalıdır.

- Akort problemi olmayan, çoksesli müziğin temel çalgısı olan Deşifre denince akla ilk gelen piyano, özellikle elektronik piyano, öğretmenlerimizin çoğunun evinde olmadığı görülmüştür. Piyano fiyatlarının hemen hemen bir öğretmen maaşı civarında olduğu ve birçok çeşit modelin bulunduğu bu dönemde, öğretmenlerimiz bu temel çalgıyı almaya, Milli Eğitim, Müzik Evleri ve diğer müzik öğretmeni ve müzik insanlarının gayretleriyle, teşvik edilmelidir.
- Müzik Öğretmenlerinin, müzik dinleme alışkanlıklarına bakıldığında dört yıl boyunca eğitiminin aldıkları Klasik Batı Müziğini dinleme oranı sadece % 20 olduğu görülmektedir. Bu dikkat çekici sonucu değerlendirdiğimizde; müzik öğretmenliği bölümlerinin Klasik Batı Müziğini dinleme ve sevdirmeye yönelik etkinliklere ve derslere çok daha fazla önem vermeleri gerektiğini söyleyebiliriz.
- Müzik öğretmenlerin çoğunun blokflüt ve klavye çalgılarını kullandıkları tespit edilmiştir. Öğretmenlerimizin, entonasyon problemi olan blokflüt yerine çoksesliliği elde etmenin kolay olduğu gitar gibi çalgılara önem verilmesi bunun yanı sıra, kültürel ihtiyaçlara cevap vermesi ve belirli gün ve haftaların vazgeçilmez çalgısı olması bakımından bağlama kullanmaya teşvik edilmeleri gerekmektedir.
- Müzik öğretmenlerinin birkaç istisnayı saymazsak, hemen hemen tamamının akademik çalışmalarda bulunmadığı görülmüştür. Bu dikkat çekici sonucu değerlendirdiğimizde; özellikle Milli Eğitim Bakanlığı'nın yüksek lisans ve doktora eğitimi yapmak isteyen müzik öğretmenlerimizin il dışı atama şartlarını iyileştirmeye ve kolaylaştırmaya yönelik çalışmalar yapması çok elzemdir. Müzik öğretmenlerimiz de bu yüksek lisans ve doktora eğitimi hususunda daha istekli ve cesur olmaları gerekmektedir.

KAYNAKÇA

- Abazaoğlu, İ., Yıldızhan, Y. & Yıldırım, O. (2014). Türkiye'nin Öğretmen Profili. *Turkish Studies*, 9(2), 1-20.
- Akyüz, Y. (1987). Tarihi Süreç İçinde Türkiye'de Öğretmen Yetiştirme. *Öğretmen Yetiştiren Yüksek Öğretim Kurumlarının Dünü-Bugünü-Geleceği Sempozyumu*. Ankara.
- Akyüz, Y.(2001). *Başlangıçtan 2001'e Türk Eğitim Tarihi*. (Genişletilmiş 8. basım) İstanbul: Alfa Basım Yayım Dağıtım Ltd. Şti.
- Altunoğlu B. D., Atav, E., Köseoğlu, P., Gerçek, C. & Soran, H. (2006). Biyoloji, Fizik, Kimya ve Matematik Öğretmeliği Öğrencilerinin Profil Araştırması. *VII. Ulusal Fen Bilimleri ve Matematik Eğitimi Kongresi*, Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Milli Eğitim Bakanlığı, Ankara.
- Atanur Başkan, G. (2001). *Öğretmenlik Mesleği ve Öğretmen Yetiştirmede Yeniden Yapılanma*. Ankara: Ritm İletişim Hizmetleri Ltd. Şti.
- Aydın, A. (1998). Eğitim Fakültelerinin Yeniden Yapılandırılması ve Öğretmen Yetiştirme Sorunu. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 15, 275-286.
- Aydın, A. & Atanur Başkan, G. (2005). The Problem of Teacher Training in Turkey. *Bio Technology Technological Equipment*, 19, 191-197.



- Bozkurt, M. (1998). *Sistem İçerisinde Görev Yapmakta Olan Stajyer Öğretmenlerin Etkili Öğretmen Özellikleri Hakkındaki Görüşleri ile Kendilerinin Bu Özelliklere Uygunluklarının Karşılaştırılması*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- Bursalıoğlu, Z. (1994). *Okul Yönetiminde Yeni Yapı ve Davranış*. Ankara: Pegem Yayınları.
- Ceylan, E. & Berberoğlu, G. (2007). Öğrencilerin Fen Başarılarını Açıklayan Etmenler: Bir Modelleme Çalışması. *Eğitim ve Bilim*, 32, 36-48.
- Colclough C. & Lewin K.M. (1993). *Educating All the Children: Strategies for Primary Schooling in the South* Clarendon Press, Oxford.
- Cruickshank, D. (2001). Good Teachers, Plural. *Educational Leadership*, 58 (5), s.26-30.
- Dilaver, H. (1996). *Türkiye’de Öğretmen İstihdamının Dünü, Bugünü ve Yarını, Eğitimimize Bakışlar*. İstanbul: Kültür Koleji Vakfı Yayınları.
- Erden, M. (1999). *Öğretmenlik Mesleğine Giriş*. Ankara: Alkım Yayınları.
- Ergün, M., Egezer B., Çevik, İ. & Özdaş, A. (1999). *Öğretmenlik Mesleğine Giriş*. Ankara: Ocak Yayınları.
- Erkan, S. Tuğrul B., Üstün, E., Akman, B., Şendoğlu, M., Kargı, E., Boz, M. & Güler, T. (2002). Okulöncesi Öğretmenliği Öğrencilerine Ait Türkiye Profil Araştırması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23, 108-116.
- Eskicumalı, A., Editör: Y.Özden, (2002). *Eğitim, Öğretim ve Öğretmenlik Mesleği, Öğretmenlik Mesleğine Giriş*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Eşme, İ, Temel, A. & Kuru, N. (2003). *Öğretmen Profili Araştırması*. İstanbul: Maltepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi.
- Günçer, B.vd. (1999). *Türkiye’de Öğretmen Eğitiminde Standartlar ve Akreditasyon*. Ankara: YÖK Yayınları.
- Gürbüz, H. & Sülün, A. (2004). Türkiye’de Biyoloji Öğretmenleri ve Biyoloji Öğretmen Adaylarının Nitelikleri. *Milli Eğitim Dergisi*, 161.
- Hacıoğlu, F. & Alkan, C. (1997). *Öğretmenlik Uygulamaları*, Ankara: Alkım Yayınları.
- Karasar, N. (2007). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. (17. Basım). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kargı, E. (2002). *Okulöncesi Öğretmenliği Programında Okuyan Üniversite Öğrencilerinin Benlik Algıları ile Mesleki Olgunlukları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Kavcar, C. (2003). Alan Öğretmeni Yetiştirme. *Eğitimde yansımalar: VII Çağdaş Eğitim Sistemlerinde Öğretmen Yetiştirme Ulusal Sempozyumu*, Cumhuriyet Üniversitesi Kültür Merkezi, Sivas.
- Kılıçer, K. (2011). Bilgisayar ve öğretim teknolojileri eğitimi öğretmen adaylarının bireysel yenilikçilik profilleri. *Yayınlanmamış Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir*.
- Korkut, H. & Doğan, E. (2004). Türkiye’de Eğitim Fakültelerinde Görev Yapan Öğretim Elemanlarının Eğitim Profilleri ve Öğretmen Adaylarının Eğitim Fakültelerine Geliş Kaynakları. *S.D.Ü.Burdur Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(7), 146- 179.
- Köymen, Ü. (1991). *Nitelikli Öğretmen Yetiştirme Modeli*. Özel Kültür Okulları Eğitim-Araştırma- Geliştirme Merkezi, Eğitimde Arayışlar 1. Sempozyumu.
- Morgil, İ., Seçken, N & Yücel, A. S. (2004). Kimya öğretmen adaylarının öz yeterlilik inançlarının bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Balıkesir Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 1, 62-72.



- Ok ve Önkol, (2007). Öğretmen Yetiştirme Programlarındaki Öğretmen Adaylarının Profili. *Eğitim ve Bilim*, 32(143), 13-26.
- Scott-Kassner, C. (1999). Developing Teachers For Early Childhood Programs. *Music Educators Journal*, 86(1), 19-25.
- Seferoğlu, S.S. (2004). Öğretmen Adaylarının Öğretmen Yeterlilikleri Açısından Kendilerini Değerlendirmeleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 26, 1131-140.
- Sezer, A., Pınar, A., & Yıldırım, T. (2010). Coğrafya öğretmeni adaylarının bazı profil özellikleri ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının incelenmesi. *Marmara Coğrafya Dergisi*, 22, 43-69.
- Sözer, E., (1989). *Türk Üniversitelerinde Öğretmen Yetiştirme Sistemlerinin Öğretmenlik Davranışlarını Kazandırma Yönünden Etkililiği*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Telli, S., den Brok, P.J. & Çakıroğlu, J. (2008). Liselerde Fen Sınıflarında Öğretmen Profilleri. *Milli Eğitim Dergisi*, 179, 113-123.
- Şahin, A.E. (2004). Öğretmen Yeterliliklerinin Belirlenmesi. *Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi*, 5(58), 58-62.
- Şenses, F. (2005). ODTÜ İktisat Bölümü Öğrenci Profili-Yeniden. *ODTÜ Gelişme Dergisi*, 32, 185-198.
- Varış, F. (1989). Milli Eğitimde Birkaç Kritik Sorun. *A.Ü.Eğitim Fak. Dergisi*, 22(1), 5-6.
- YÖK. (1998). *Eğitim Fakülteleri Öğretmen Yetiştirme Programlarının Yeniden Düzenlenmesi*. Ankara: YÖK.
- YÖK. (1998). *Müzik Öğretmenliği Lisans Programı*. Ankara: YÖK.
- Bursal, M.&Buldur, S. (2013). Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Profillerinin Değişimi: 2008–2012 Yılları Arasında Cumhuriyet Üniversitesi Örneği. *Cumhuriyet International Journal of Education*, 2(4), 14-26.
- Genç, H. (2015). *Gazi üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-iş Eğitimi Anabilim dalı öğrenci profilinin incelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Erzincan, G. (2011). Güzel Sanatlar ve Spor Liseleri Resim Bölümü Öğrenci Profilinin Saptanmasına Yönelik Bir İnceleme. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Zumwalt, K., & Craig, E. (2005). *Teachers' characteristics: Research on the demographic profile*. Studying teacher education: The report of the AERA panel on research and teacher education, 111-156.
- Güzel, H., Özdöl, M.F.,&Oral, İ. (2010). Öğretmen Profillerinin Öğrenci Motivasyonuna Etkisi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 24, 241-253.